

Život i stvaralaštvo Ženi Lebl

*Jevrejski istorijski muzej
Sreda, 19. septembar 2007. u 18h
Velika sala Jevrejske opštine Beograd*

Leon H. Lebl (1888-1965)

Diplomu rudarskog **inženjera** stekao je na studijama u Belgiji. Radio kao upravnik **aleksinačkih** rudnika. Drugi svetski rat provodi u **zarobljeništvu** u logorima. Nakon rata bio direktor rudnika magnezita nadomak **Čačka**.

Potpukovnik ing. Leon H. Lebl u **zarobljeništvu**

Portret naslikao Oto Bihalji - Merin

Ana Lebl (1896-1942)

**Radila je kao službenik u
Američkom konzulatu. Udajom
se u potpunosti posvetila
porodici i humanitarnom radu u
brojnim ženskim
organizacijama.**

**Venčanje Ane Robiček i Leona
Lebla 1921. godine
Beograd - fabrika šećera na
Čukarici**

Aleksandar Saša Lebl (1922-2020)

U Aleksincu je završio osnovnu školu. Nakon završene Treće muške gimnazije u Beogradu, kada je trebalo da upiše fakultet, doneta je uredba "Numerus clausus" prema kojoj je bilo zabranjeno školovanje Jevrejima. Zahvaljujući ugledu i poznanstvima svoga oca upisuje se na Tehnički fakultet. Nakon nepune godine provedene na fakultetu odveden je na prinudni rad, a potom, sa lažnim dokumentima, odlazi u Split gde radi kao službenik. Iz Splita je proteran u Dubrovnik i do 8. septembra 1943., kada se priključuje Rapskom bataljonu, bio je u konfinaciji na Hrvatskom primorju i u koncentracionim logorima u Kraljevici i na Rabu. Kraj rata je dočekaao kao učesnik NOB-a. Na Beogradskom univerzitetu je 1948. diplomirao prava. Radio je u Ministarstvu za spoljnu trgovinu, u Direkciji za informacije vlade FNRJ, kao dopisnik Financial Times-a ...

Ženi Lebl

Rođena 20. juna 1927. u Aleksincu, u kojem provodi najranije detinjstvo. Godine 1933. porodica se vraća u Beograd, gde Ženi završava osnovnu školu "Filip Višnjić" i upisuje Prvu žensku realnu gimnaziju.

Život porodice Lebl pre 1941. godine ...

Ženi sa bratom Aleksandrom
Aleksinac, 1929. god.

**Ženi sa roditeljima i
bratom**

**Jelena Glavaški (Ženina vaspitačica iz vrtića) sa sestrom u poseti
porodici Lebl**

Rudnik magnezita Milićevci, oko 1937. god.

Ženi je napisala dva autobiografska romana

„Dnevnik jedne Judite – Beograd 1941.“

i

„Ljubičica bela – Vic dug dve i po godine“

Ženi Lebl Dnevnik jedne Judite

Ovaj »Dnevnik« dolazi da upozna današnje generacije sa događajima iz 1941/42. godine, jer se već sada, iako postoji dokumentacija iz doba okupacije i dok još ima retkih preživelih koji mogu i lično da posvedoče, negira katastrofa beogradskog, srpskog, jugoslovenskog, evropskog jevrejstva.

Pošto je i autor ovog »Dnevnika« jedan od retkih preživelih, smatra svojom dužnošću da opiše događaje iz tih nekoliko meseci, od okupacije Beograda do »konačnog rešenja jevrejskog pitanja«, kada su nacisti ponosno pričali, da je Beograd prvi veliki grad u Evropi »čist od Jevreje« (Judenrein).

»Dnevnik« je autentičan, osim nekoliko imena, posebno iz najuže porodice »jedne Judite«. Toj jednoj Juditi, Ani Lebl rod. Robiček, žrtvi fašizma kojoj se grob ne zna, posvećujem ovaj »Dnevnik« — umesto nadgrobnog spomenika. Njoj, i svim ostalim žrtvama, znanim i neznanim, svima koji su izgubili živote u »dušegupki« — pokretnoj gasnoj ćeliji na kratkom putu od Sajmišta do Beograda.

"... O početku rata čula sam 6. aprila preko Radio-Londona... Rat je zaista počeo. Beograd je bombardovan, na sve strane bile su ruševine... A onda je naš mali dom počeo da se puni. Prvo je stigla baka Regina, pa tetka Šarika, pa tetka Mina, koju su izbacili iz luksuznog stana u Jovanovoj ulici... A onda nam je, sredinom avgusta "dodeljeno" troje Banaćana, dvoje iz Vršca i jedna starija gospođa iz Pančeva..."

AN DIE JUDEN!

Alle Juden haben gelbe Armibinden zu tragen. Wer sich ohne Armbinde auf der Strasse oder in öffentlichen Lokalen zeigt, wird nach den Kriegsgesetzen bestraft.

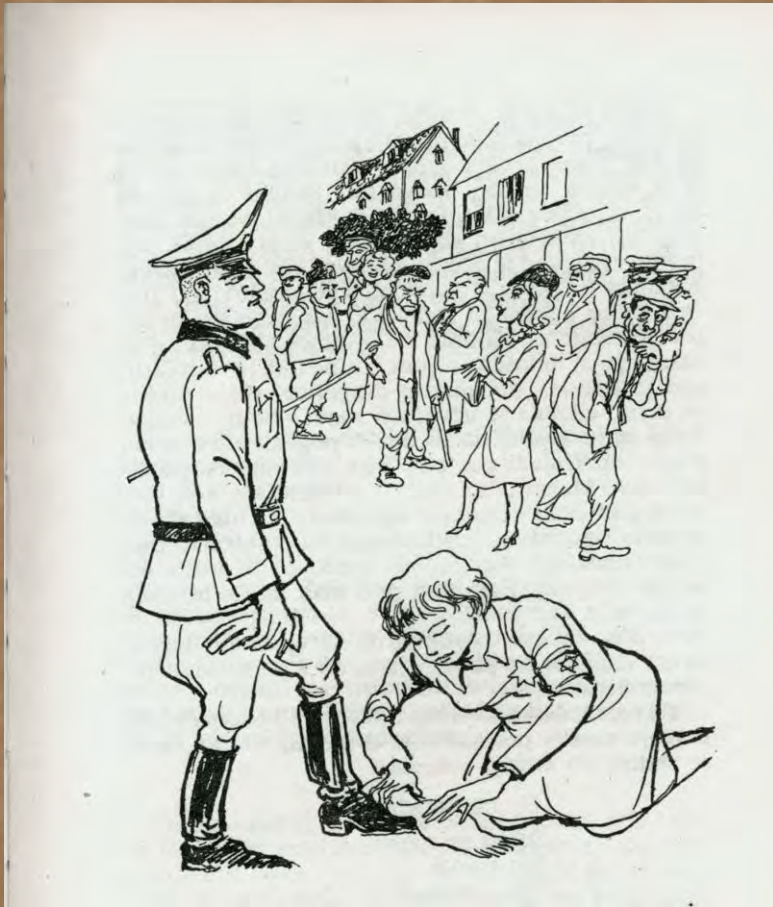
JEVREJIMA!

Svi Jevreji imaju da nose žute trake oko ruke. Ko se nade na ulici ili u javnom lokaluu bez trake oko ruke, biće kažnjen po ratnim zakonima.

"... Iz tog doba dva su mi događaja ostala urezana u pamćenje. Prvi je bila tatina karta. Obratio se mami: Budi spremna da našoj deci budeš i otac i majka. Drugi nezaboravan događaj bio je kad sam se, prvih okupacionih meseci, pojavila s "obeleženom" mamom i kad su nam prišle dve susedke i konstatovale: Baš nam je žao što morate da patite zbog muža Jevrejina!

... "

Usledila su brojna poniženja i naredbe

U svakom od paragrafa ponavlja se:
"Jevreji i Cigani, kao i lica koja se nalaze u braku sa Jevrejima i Ciganima, ne mogu da dobiju dozvolu za **vođenje preduzeća** ... Ne smeju biti uposleni u **preduzećima** ... Dela jevrejskih autora i kompozitora ne smeju da se prikazuju... Treba podneti pismenu izjavu da ni molilac ni **žena** mu nisu Jevreji ..."

Ilustracija - Geršon Apfel

"... Saša je dobio papire na ime Đovani Marlemko i otišao u Split ... Osmog decembra žandarmi su doneli naredbu za sve, osim za mene i mamu. Naredbu po kojoj su svi dužni da se prijave već sutradan Specijalnoj policiji za Jevreje u ulici Džordža Vašingtona 21. Sutradan smo išle da ispratimo baku ... Međutim, već sutradan, nas dve smo dobile poziv za 12. decembar ..."

"... Mama je spremila dva ranca i napunila ih najnužnijim stvarima ... Kad je predveče otišla da se oprostí od nekih suseda, ja sam se jednostavno obukla, uzela svoj ranac i pošla u pravcu železničke stanice... Posle nekoliko sati vožnje, negde pred ponoć, neko je na nekoj stanici objavio: Silazak! Nisam znala gde smo, dok nisam ugledala na staničnoj zgradi natpis NIŠ ..."

400 Ep. 5
 Ref. Nr. 120
 Препише: *Nasut*
 Familienname: *Lazitsch*
 Име: *Jovanka*
 Name: *Jovanka*
 Име от: *Miroslav*
 Name des Vaters: *Milivoj*
 Занимање: *ученица*
 Beruf: *Schülerin*
 Датум и место рођења: *1926 Sombor*
 Datum und Geburtsort:
 Брачно стање: *нема*
 Familienstand:
 16-XII-1918
 Место: *Nisch*
 Место: *Nisch*

Относ донос
 инспектора
 Лодрок des rechten
 Zeigeliners

Unterschrift des Inhabers der Personenstandskarte

Nasut M. Jovanka

УПРАВА ПОЛИЦИЈЕ - НИШ
 POLIZEIDIREKTION - NISCH

Лична карта
 Personenstandskarte

Цена 3 дин.
 Preis 3 Din.

Ženi, pod lažnim imenom Jovanka Lazić, beži u Niš kod svoje nekadašnje vaspitačice iz vrtića Jelene Glavaški

"Moja najdraža fotografija... Iz Beograda sam pobegla (u Niš) 11. XII 1941. i kada sam 13. XII 1941. išla po izbegličku legitimaciju i ličnu kartu – a za to je bila potrebna fotografija – otpozadi, po pletenicama, prepoznao me je sused Rade, tada bradati četnik ... Kada sam se vratila kući, kod Jelene Glavaški, sa dve privremene legitimacije, ali i ispričala joj susret sa Radetom, uzela je ogromne makaze i jednu za drugom isekla mi pletenice i bacila ih u peć ".

Zbog ilegalnog rada Jelena i Ženi su uhapšene 22. februara 1943. Dok je njena spasiteljica odvedena u logor i kasnije streljana, Ženi je kao maloletna oterana na rad u Rajh, pa potom i uhapšena. Oslobođena je 28. aprila 1945. godine. Po povratku u Beograd završila je Gimnaziju i studirala pravo i Novinarsko-diplomatsku visoku školu. U isto vreme radila je kao saradnik "Politike".

**Povratak iz zarobljeništva maja 1945 god.
Negde na putu između Katovica i Lavova**

Život nakon rata

Škola za ratom ometne učenike, Beograd 1945/46.

Sećanje na Jelenu Glavaški

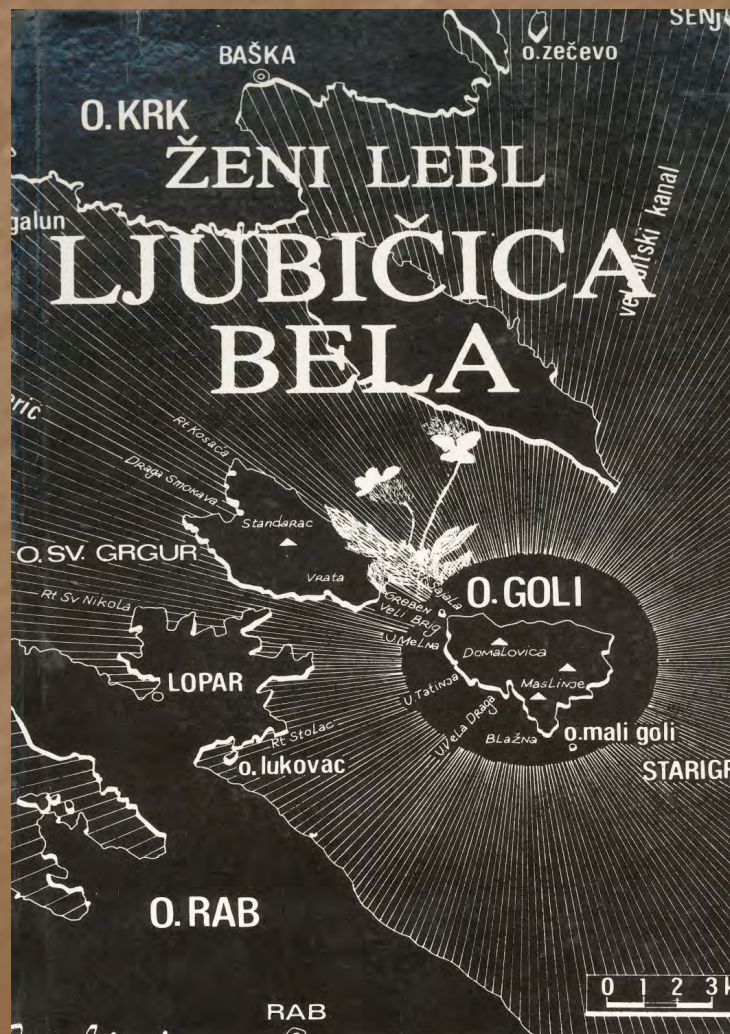
Ženi i Jelena
Aleksinac, oko 1929. god.

**Posthumna dodela Medalje
pravednika Jeleni Glavaški 1986.**
Istorijski muzej u Nišu

Ljubičica bela

Vic dug dve i po godine

ДЕЧЈЕ НОВИНЕ
из Горњег Милановца
позивају вас на
промоцију књиге
Жени Лебл
ЉУБИЧИЦА
БЕЛА

текста по коме је
снимљена ТВ серија
„ГОЛИ ЖИВОТ”

О књизи ће говорити:
АНТОНИЈЕ
ИСАКОВИЋ,
књижевник
МИХАИЛО СИМИЋ,
МИЛАН ЧОЛИЋ

и
ЖЕНИ ЛЕБЛ
аутор књиге

Понедељак, 19. март
1990. године, у 18 сати
Удружење новинара
Србије, Генерала
Жданова 28/1

4706 Б

Sve je počelo aprila 1949. godine

Vojo me je sačekao na Novom Beogradu. Bio je dobro raspoložen. Dok smo obilazili gradilište novoga grada, Vojo je sipao viceve kao iz rukava. Bilo ih je dobrih, podosta i o Titu. Nisam zapamtila baš sve, ali mi je u pamćenju ostao onaj, da je Jugoslavija dobila prvu nagradu na međunarodnoj izložbi cveća, jer je odgajila ljubičicu belu od 100 kilograma. »Morću da ga 'preprodam'« — pomislih.

Da ga ne bih zaboravila, što mi se često dešavalo kad se radilo o vicevima, ispričala sam ga čim sam se vratila u redakciju. Svi su se smejali.

Nakon donete presude, početkom avgusta meseca 1949, sledi "društveno-korisni rad" u Glavnjači, Zabeli, Ramskom ritu, otoku Sveti Grgur, i na samom kraju

»U IME NARODA, NARODNI ODBOR ČETVRTOG REJONA KAŽNJAVA JOVANKU LEBL ADMINISTRATIVNO-PRI-NUDNOM MEROM DRUŠTVENO-KORISNOG RADA SA LIŠENJEM SLOBODE U ROKU OD GODINU DANA ZBOG KLEVETE PROTIV NARODA I DRŽAVE...

GOLI OTOK

Brod Punat kojim su zatvorenice prevežene na Goli otok

Neljudsko mučenje zatvorenika

Istovremeno se i u Beogradu dešavaju užasne stvari Ženi je "izbrisana" iz članstva Udruženja novinara Narodne Republike Srbije

УДРУЖЕЊЕ НОВИНАРА
НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
БЕОГРАД
Булевар Црвене армије 2
Телефон 26-556

Бр. 933/49

Београд 12 септембар 1949 г.

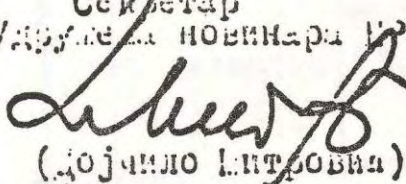
Другарице Јованка Лебл - "Политика"

БЕОГРАД

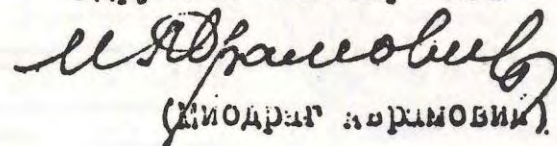
На својој седници од 31 августа 1949 г.
Управни одбор Удружења новинара Народне Републике Ср-
бије, брицао Вас је из чланства Удружења, због престанка
- времена новинарске дужности.

С.Ф.-С.Н.

Секретар
Удружења новинара НРС

(Дојчило Митровић)

П.Претседник
Удружења новинара НРС

(Миодраг Карамовић)

Posle više od dve godine provedene u zatvorima Ženi izlazi na slobodu

Vojna pošta Br. 3234
Br. 500, 4. VIII. 1951. god.

O B J A V A

Za druga *Jovanku Lebl* koji putuje iz mjesta *Rijeka* do mjesta *Beograd*. Imenovani ne posjeduje nikakve legitimacije.

Mole se sve vojne i civilne vlasti da imenovanom ne prave nikakve smetnje.

Ova objava važi kao putna isprava od 4. avg. do 10. avg. 1951. godine.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

M.P.

Za vojnu poštu 3234,
H. Sedej

"SLOBODA"

" Godine 1941. sam "nestala". Ja i moja porodica, i još mnogo jevrejskih porodica. Juna 1945. sam se opet pojavila. Počela sam da zaceljujem rane, da "gradim lepšu budućnost", završila sam školu, krenula na dobrovoljne radne akcije, na studije, postala sam novinar. Ne tek mačiji kašalj: stariji saradnik "Politike". Čitali su me, bila sam veoma poželjna u društvu, proricali su mi lepu budućnost. Imala sam opet puno prijatelja. Aprila 1949. opet sam nestala. Agusta 1951. sam se ponovo pojavila. Ovoga puta sam bila usamljenija nego ikad ranije."

Priča o Ženinom boravku na Golom otoku dobila je veliku medijsku pažnju u proleće 1986. godine kada je Danilo Kiš boravio kao gost Instituta Van Lir u Jerusalimu

Marta 1989. godine stigla je u Izrael ekipa — njih petoro — i snimanje je obavljeno u roku od nedelju dana. Niko od nas ni slutio nije da će TV-emisija »Goli život« biti poslednje delo Danila Kiša . . .

Slava mu i hvala!

**Reditelj Aleksandar Mandić na snimanju intervjua koji je vodio
Danilo Kiš sa Ženi Lebl**

Skup "golotočana" na Hvaru
Alfred Pal, Eva Grlić, Ženi Lebl i Aleksandar Singer
(s leva na desno)

**Ženi kraj kamene
cisterne na Golom
Otoku, 2003. god.**

Ante Zemljarić i Ženi na Golom Otoku, 2003. god.

Promocija knjige „Ljubičica bela“ Beograd, 1990.

Milan Čolić, Ženi Lebl, Eugen Verber i David Albahari (s leva na desno)

Septembra 1954. godine počinje novi život u Izraelu

**"Putujem u zemlju daleku, do koje dopire more
Sredozemno i ne može dalje: stiglo je do obala Azije.
"Filipo Grimani" – morski at (a ne "Punat" !) vodi me u
zemlju gde se slano jezero naziva Mrtvim morem, da
pored Mrtvog mora počnem ponovo da živim".**

“ U Haifi me dočekuje žena, koju su Nemci doterali sa banatskim Jevrejima u Beograd. Bila je smeštena kod nas i s majkom odvedena na Sajmište. U poslednjem času je uspela da se izvuče odande. Izvukao ju je muž, Nemač. Već su oko šest godina u Izraelu, stanuje u Jerusalimu”.

” Ni meni, kao ni svim useljenicima (ako se ne radi o deci, koja su neverovatno prilagodljiva), iako u zemlji predaka, nije bilo nimalo lako ...

Sve je bilo tako ružičasto: i klima, i jezik, i običaji, a ponajviše ljudi, kojih je bilo svih sorti, boja, političkih ubeđenja, zanimanja.

Za mene nije bilo hleba, jer je moja motika bio jezik ...

Godinu dana sam u Jerusalimu imala tešku borbu za opstanak, učila jezik i prala posuđe i podove”.

Haifa – bolnica Rambam 1955. god

Ženi je u Haifi završila višu školu za rentgen tehničare i četiri godine radila u bolnici "Porija" (Tiberija)

Posle specijalizacije u Švedskoj bila je upravnik škole i do odlaska u penziju predavala radiografiju u Medicinskom centru Tel-Aviv – Jafo

בביתם היהודים

יהודים לא יהיה

Na poziv Cvi Lokera, Ženi je počela u okviru Istorijaskog odbora HOJ-a (Udruženje Jevreja poreklom iz Jugoslavije), da se bavi prikupljanjem podataka o istoriji Jevreja na Balkanu.

Tada je napisala nekoliko odrednica za Leksikon jevrejskih zajednica u Jugoslaviji (PINKAS).

PINKAS JEVREJSKIH OP[ITINA

JUGOSLAVIJE

Enciklopedija jevrejskih naselja od osnivanja

do posle holokausta u II svetskom ratu

Preveo s hebrejskog

Eugen Verber

JAD VAŠEM - Memorijalna ustanova za holokaust i herojstvo

Jerusalim 5748-1988

Autori i ~~ak~~kraćenice njihovih imena:

Mihael Agmon, Tel Aviv - MA

~~Avraham~~ Hans Bramer, Tel Aviv - HB

Moše Ec-Hajim (pok.), Tel Aviv - MEH

Avraham Epštajn, Tel Aviv - AE

Dr Branko Grosman, Jerusalem - BG

Dr Dušan Kečkemet, Split - DK

Prof Dr Teodor Kovač, Novi Sad - TK

Dr Josef Lador-Lederer (pok.), Jerusalem - JLL

Mordehaj Lanji, Hajfa - ML

Zeni Lebl, Tel Aviv - ŽI

Josef Levinger, Kirjat Bjalik - JL

Jaakov Maestro, Natan'ja - JM

Dr Josef Milhofer, Tel Aviv - JoM

Mordehaj Mozes, Hajfa - MM

Magda Simin, Novi Sad - MS

Dr Bernard Stuli (pok.), Zagreb - BS

Dr Giora Šik, Jerusalem - GŠ

Mirjam Štajner-Aviezer, Jerusalem - MŠA

Jezička redakcija: Ašer Vilhar

Pripremila za štampu: Ester Hako

**Ženi kao aktivista HOJ drži
govor u "Šumi mučenika"
Izrael, oko 1970. god.**

**Istorijsko-publicistički rad Ženi Lebl sa kojim je
javnost mogla da se upozna počinje na**

**NAGRADNOM KONKURSU SAVEZA
JEVREJSKIH OPŠTINA JUGOSLAVIJE**

"Na anonimnom Nagradnom konkursu za radove sa jevrejskom tematikom, koji Savez jevrejskih opština raspisuje već pedeset godina, Ženi Lebl je postigla najviše uspeha. Sa 25 nagrađenih radova u periodu od 1983. godine, kada je prvi put osvojila nagradu, do 2006. godine, Ženi Lebl drži apsolutni rekord po broju osvojenih nagrada.

Kao jedan od članova žirija Savezovog konkursa mogu da posvedočim da je Ženi Lebl rasla i sazrevala uz ovaj konkurs. Postepeno, iz godine u godinu, usvajajući zakonitosti naučno-istraživačkog rada, kako u sakupljanju, tako i u obradi istorijske građe, ona je u potpunosti savladala metodologiju naučnog rada i izrasla u kompletnog, visoko kvalifikovanog istoričara jugoslovenskog jevrejstva".

mr Simha Kabiljo-Šutić

1983 – TRAGEDIJA BEOGRADSKIH JEVREJA 1688.GODINE
– I nagrada

1984 – JEVREJSKE KNJIGE ŠTAMPANE U BEOGRADU 1837-1905.
– I nagrada

1985 – POLOŽAJ JEVREJA U SRBIJI U XIX VEKU
– I nagrada

1986 – DUHOVNI VOĐI BEOGRADSKOG JEVREJSTVA KROZ VEKOVE
– I nagrada

1987 – DRUŠTVA I USTANOVE BEOGRADSKOG JEVREJSTVA
– II nagrada

1988 – JEVREJI U NIŠU
– I nagrada

1989 – JEVREJI U PIROTU
– II nagrada

1990 – RABIN JEHUDA BEN ŠLOMO HAJ ALKALAJ
– II nagrada

1990 – DNEVNIK JEDNE JUDITE
– otkupljen rad

1991 – JEVREJSKI SREDNJI TEOLOŠKI SEMINAR U SARAJEVU
– II nagrada

1993 – JEVREJI NA KOSOVU I SANDŽAKU
– otkupljen rad

1996 – SINAGOGE U BEOGRADU
– I nagrada

1996 – "EVANGELISTA,"
– otkupljen rad

1997- TRAGEDIJA TRANSPORTA KLADOVO – ŠABAC
– I nagrada

1997 – FIŠEKLIJA

– otkupljen rad

1998 – JEVREJI U KULTURI JUGOSLAVIJE

– III nagrada

1999 – NUMERUS CLAUSUS U JUGOSLAVIJI, OKTOBRA 1940.

(Zajedno sa Aleksandrom Leblom)

– II nagrada

2000 – KONAČNO REŠENJE JEVREJSKOG PITANJA U BEOGRADU

1941/42.

– I nagrada

2000 – MOZES LOPEZ PEREIRA – BARON DIEGO D'AGUILAR

– II nagrada

2001 – MANJE JEVREJSKE ZAJEDNICE U SRBIJI

– III nagrada

2001 – KINDERTRANSPORT IZ N.D.H. FEBRUARA 1943. GODINE
– otkupljen rad

2002 – LEOPOLD PAVLE LEBL, PREHERCLIJANSKI CIONISTA
– I nagrada

2004 – JEVREJSKA IMENA
– III nagrada

**2005 – JEVREJSKO LITERARNO STVARALAŠTVO U
SREDNJOVEKOVNOJ ŠPANIJU**
– III nagrada

2006 – "BAR-GIORA", Beč 1902-1927.
– I nagrada

Šifre pod kojima je Ženi slala svoje radove

**XLIV NAGRADNI KONKURS
SAVEZA JEVREJSKIH OPŠTINA
JUGOSLAVIJE**

za godinu 2000.

- MOSES LOPEZ PEREIRA -

BARON DIEGO D'AGUILAR

(oko 1700 - London 1759)

Šifra: *DIEGO*

21.09.00
K *395*

SAVEZ JEVREJSKIH OPŠTINA JUGOSLAVIJE
45. nagradni konkurs
za radove sa jevrejskom tematikom

Beograd, 2001.

Šifra: *Zihronam livraha*

**MANJE JEVREJSKE ZAJEDNICE
U SRBIJI**

27.07.01
K *249*

"Drugu otkupnu nagradu dobila je Ženi Lebl za rukopis Kindertransport iz NDH februara 1943. (šifra "Jaron") ... To je precizna hronologija potkrepljena arhivskim dokumentima iz brojnih arhiva, podacima iz literature, sećanjima preživelih, o početku, dramatičnim obrtima i okončanju jedne ratne drame, čiji su nevini akteri bila jevrejska deca".

Prof. Milan Ristović

Rezultati "41. nagradnog konkursa za radove sa jevrejskom tematikom"

U grupi A, za naučni rad, esej i publicistiku, dve ravno-
pravne prve nagrade dobili su:

estetičko-filozofska monografija **BAROKNI DUH U
SAVREMENOJ ESTETICI: BENJAMIN – ADORNO – BLOH**,
pod šifrom "17365", magistra Divne Vuksanović iz Beo-
grada i **istorijska studija TRAGEDIJA TRANSPORTA
KLADOVO–ŠABAC**, pod šifrom "Šavit", autora Ženi Lebl iz
Izraela. Otkupljena su dva rada: kratka studija **FIŠEKLIJA**,

pod šifrom "Gorana", Ženi Lebl, i **DAROVİ AVRAMOVOG
PLEMENA: Biografije Jevreja profesionalnih umetnika u
srpskom pozorištu 1854–1977**, pod šifrom "Istorija umet-
nosti", novinara Milenka R. Vesnića iz Beograda.

**Istovremeno Ženi se bavi i prevodilačkim radom,
objavljuje brojne članke u izraelskim i
jugoslovenskim časopisima i knjigama i piše
priloge vezane za istoriju Jevreja Jugoslavije**

**Sa hebrejskog jezika prevela je dela poezije i
proze preko 40 izraelskih autora**

Objavljeni radovi u Zborniku

JEVREJSKI ISTORIJSKI MUZEJ

ZBORNIK 6

STUDIJE, ARHIVSKA I MEMOARSKA GRAĐA O ISTORIJ
BEOGRADSKIH JEVREJA

A. RADENIĆ — JEVREJI U SRBIJI — NARODNI POSLANICI JEVREJI U SKUPŠTINI SRBIJE (1878—1888) • N. JOVANOVIĆ — PREGLED ISTORIJE BEOGRADSKIH JEVREJA DO STICANJA GRADANSKE RAVNOPRAVNOSTI • D. MILIĆ — UČEŠĆE JEVREJA U BANKARSTVU SRBIJE DO I SVETSKOG RATA • P. LEBL — TRAGEDIJA BEOGRADSKIH JEVREJA 1688. GODINE • M. RAJNER — JEVREJSKA GROBLJA U BEOGRADU • D. D. ZAMOLO — ARHITEKTURA I GRADEVINARSTVO JEVREJA U BEOGRADU • Z. MARKUŠ — KUĆA U APOSTELGASSE 253 — PRIOLOG ZA UPOZNAVANJE PORODICE TEODORA HERCLA • M. MIHAILOVIĆ — DVA VEKA PORODICE HAJIM-DAVICO U BEOGRADU • M. PERIĆ, S. STANIĆ — JEVREJI BEOGRADA U POPISIMA STANOVNIŠTVA XIX I XX VEKA • U. RAJČEVIĆ — BEOGRADSKA JEVREJSKA OPŠTINA I ZAHTEV UPRAVI VAROŠI BEOGRADA • Ž. ĐORĐEVIĆ — BEOGRADSKI JEVREJI U DOGAĐAJIMA 1862. GODINE • V. RAKIĆ — JEVREJSKE SKOLE U BEOGRADU DO 1941. GODINE • N. CRNOBRNJA — DVE BRONZANE SPOMENICE SRPSKO-JEVREJSKIH DRUŠTAVA U BEOGRADU • H. P. FREIDENREICH — JEVREJI BEOGRADA IZMEĐU RATOVA • J. VESELINOVIĆ — SPISAK JEVREJA I SUPRUZNIKA JEVREJA KOJI SU PREMA NAREDBI VOJNOG ZAPOVEDNIKA U SRBIJI OD 30. MAJA 1941. PODNELI OPŠTINI GRADA BEOGRADA PRIJAVE O IMOVINI • C. BROWNING — KONAČNO REŠENJE U SRBIJI — JUDENLAGER NA SAJMISTU — STUDIJA SLUČAJA • M. MEVORAH — NESTO MALO O ŽIVOTU JEVREJA U BEOGRADU • V. ŽIVANCEVIĆ — BEOGRADSKI JEVREJI NA DORČOLU OD JALJE DO VIDIN KAPIJE • A. DEMAJO — SUDBINA JEDNE BEOGRADSKE PORODICE — AVRAM S. AMAR I NJEGOVO POTOMSTVO

BEOGRAD

1992

Tragedija beogradskih Jevreja
1688. godine

JEVREJSKI ISTORIJSKI MUZEJ

ZBORNIK 7

STUDIJE, ARHIVSKA I MEMOARSKA GRAĐA O JEVREJIMA
JUGOSLAVIJE

A. RADENIĆ — BENE BERIT U SRBIJI I JUGOSLAVIJI 1911-1940 • C. LOKER — SARAJEVSKI SPOR I SEFARDSKI POKRET U JUGOSLAVIJI • Z. LEBL — SINAGOGE U BEOGRADU • D. SINDIK — JEVREJI U SREDNJEVEKOVNOM KOTORU • A. PEJIN — JEVREJSKO GROBLJE U SENTI • U. RAJČEVIĆ — BEOGRADSKI JEVREJI I NJIHOVO DRUŠTVO "ŠOHARA TUŠIJA" • T. KOVAČ — JEDNA OD MNOGIH JEVREJSKIH ZAJEDNICA KOJIH VIŠE NEMA • Ž. IŠTVANIĆ — JEVREJI U ZDRAVSTVU BELE CRKVE 1780-1941 • Ž. IŠTVANIĆ — AŠKENASKA SINAGOGA U BELOJ CRKVI (1898-1949) • A. DEMAJO — JEVREJSKI VOD U 1. PREKOMORSKOJ BRIGADI NOVJ • M. ŠELAH — SUDBINA JEVREJSKIH IZBEGLICA NA OTOKU RABU • M. HAMOVIĆ — O RAZLIKAMA U ODNOSU I TRETMANU USTAŠKE NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE I ITALJANSKOG OKUPATORA PREMA JEVREJIMA U BOSNI I HERCEGOVINI 1941-1945 - KOMPARACIJA • M. VESNIĆ — JEVREJI NA SRPSKOJ SCENI TOKOM 19. I 20. VEKA • E. KLAJN — MOJA NEODSTAVRENA ALIJA • J. ALBAHARI — MOJI SUSRETI SA JEVREJIMA, RATNICIMA

BEOGRAD

1997

Sinagoge u Beogradu

JEVREJSKI ISTORIJSKI MUZEJ

ZBORNIK 8

STUDIJE, ARHIVSKA I MEMOARSKA GRAĐA O JEVREJIMA
JUGOSLAVIJE

M. KOLJANIN – DRUGA MISIJA DR DAVIDA ALBALE U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA 1939-1942 • B. BOŽOVIĆ – SPECIJALNA POLICIJA I STRADANJE JEVREJA U OKUPIRANOM BEOGRADU 1941-1944 • J. SABO – NASELJAVANJE JEVREJA U TORONTALSKOJ ŽUPANIJI U BANATU TOKOM XVIII VEKA • A. ŠTULIĆ, I. VUČINA – JEVREJSKO-ŠPANSKI JEZIK: KOMENTARISANA BIBLIOGRAFIJA LITERATURE I PERIODIKE • S. NEDIĆ – SINAGOGA BET JISRAEL – DELO ARHITEKTE MILANA KAPETANOVIĆA • J. BOŽIĆ – JEVREJSKI AŠKENASKI HRAM U SARAJEVU • A. PEJIN – DARIVANJE TORE U KANJIŽI • S. DIMITRIJEVIĆ – MOJA POLITIČKA SARADNJA SA BOROM BARUROM U FRANCUSKOJ • Ž. LEBL – MOZES LOPEZ PEREIRA • D. PRODANOVIĆ – JEVREJSKO GROBLJE U ŠIKARI KOD SOMBORAT PONEŠTO O SUDBINAMA ŽIVIH • E. KLAJN – JEVREJI U SPORTSKOM ŽIVOTU ŠIDA • R. JAKOVLJEVIĆ – ELEKTRIČNA CENTRALA JAKOVA R. VARONA U KLADOVU • M. CVETIĆ – FRANJA HERCOG I RUŽA ŠULMAN

BEOGRAD

2003

Mozes Lopez Pereira

JEVREJSKI ISTORIJSKI MUZEJ

ZBORNIK 9

STUDIJE, ARHIVSKA I MEMOARSKA GRAĐA O JEVREJIMA
JUGOSLAVIJE

ATILA PEJIN – RITUALNO UBISTVO. PRILOG ISTORIJI INTERETNIČKIH ODNOSA U BAČKOM POTISJU • TEODOR KOVAČ – BANATSKI NEMCI I JEVREJI • NIKOLA RAČIĆ – PRILOG ISTORIJI VRŠAČKIH JEVREJA • ANA MARIJA GRINFELDER – MAĐARSKI – JUGOSLAVENSKI (?) ŽIDOV NA PRISILNOM RADU NA "JUGOISTOČNOM BEDEMU, („SIEDOSTWALL") • ŽENI LEBL – "KINDERTRANSPORT" IZ NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE FEBRUARA 1943. GODINE • IVAN R. MARKOVIĆ – ZGRADA SRPSKO-JEVREJSKE CRKvene OPŠTINE AŠKENASKOG OBREDA U BEOGRADU • CVI LOKER – JEDAN STVARALAČKI ŽIVOT DR ING AVRAHAM AVIŠUR / VERBER • JASNA STOJANOVIĆ – DRAGOCEN DOPRINOS SEFARDA POZNAVANJU SERVANTEŠA U SRBIJI I JUGOSLAVIJI • MILAN RADANOVIĆ – DIDA DE MAJO (1906-1964) BIOGRAFIJA • MIRJAM RAJNER – ADOLF VAJLER – POKUŠAJ REKONSTRUKCIJE BIOGRAFIJE JEDNOG JEVREJSKOG UMETNIKA • DUŠAN MIHALEK – NOVOSADANIN U VRTLOGU ISTORIJE (POVODOM 90. RODENDANA CVI LOKERA) • DANKA VIŠEKRUNA – POGREBNI OBIČAJI MOSTARSKIH JEVREJA • DUŠAN L. SINDIK – IN MEMORIAM, AKADEMIK SLAVKO GAVRILOVIĆ 1924-2008

BEOGRAD

2009

Kindertransport iz NDH
februara 1943.

Promocija jubilarnog Jevrejskog almanaha na Bejahadu

Ženi prima autorski primerak od Simhe Kabiljo-Šutić, u koji su uvrštene dve njene nagrađene studije, "Jevreji u Nišu" i "O Jevrejima na Kosovu i u Sandžaku"

ג'ני לבל

גאון
ושבר

Prva knjiga **Ženi Lebl**
objavljena na
hebrejskom jeziku 1986.
godine bila je

GEUT VA' SHEVER –
Perakim BaToldot
Yehudei Makedonia
HaVardarit

Usledile su nove knjige ...

ŽENI LEBL

***PLIMA
I SLOM***

PLIMA I SLOM

**Iz istorije Jevreja Vardarske
Makedonije**

**Izdavač
Dečje novine,
Gornji Milanovac, 1990.**

УДРУЖЕЊЕ НОВИНАРА СРБИЈЕ

ИСТОРИЈА МАКЕДОНСКИХ ЈЕВРЕЈА

„ПЛИМА и слом“ нова је књига Зени Лебл, која је синоћ представљена у великој сали Удружења новинара Србије. Очигледно интересантна тема књиге о историји македонских Јевреја — привукла је велики број посетилаца.

На промоцији су говорили др Лавослав Каделбург, председник

Савеза јеврејских општина Југославије, др Ђурђица Петровић, професор Филозофског факултета и аутор Зени Лебл.

Ова прилика искоришћена је за најаву нове књиге Зени Лебл — „Љубичица бела“, са тематиком Голог отока.

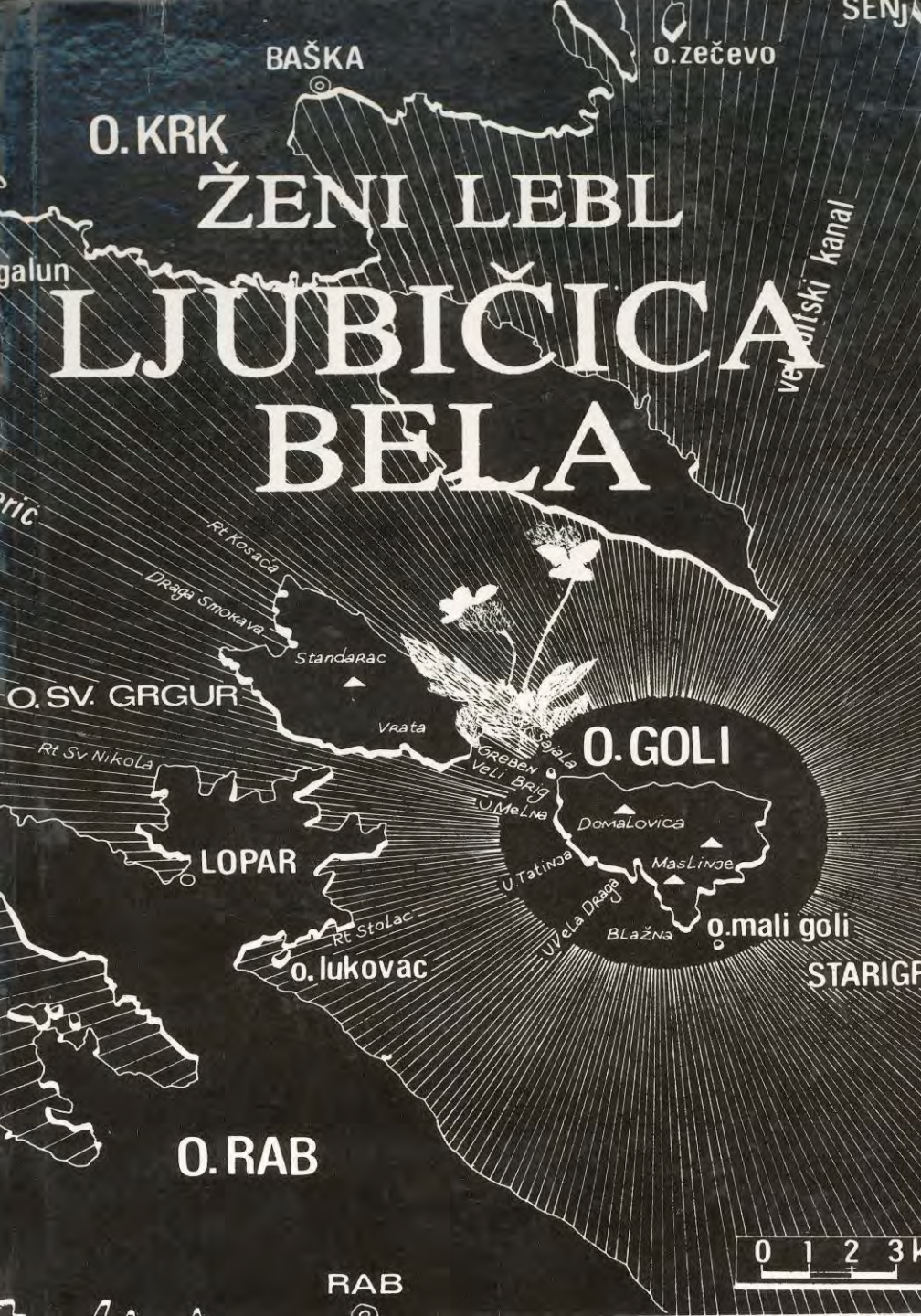
Н. В.

4
"ВЕСЕРНЕ" НОВОСТИ ☆
Bgd.
02.03.1990.

Promocija knjige Plima i slom, 1990.

Ženi, Milan Čolić, Đurđica Petrović, Lavoslav Kadelburg

Izdavač
Dečje novine,
Gornji Milanovac, 1990.

Ženi Lebl

JEVREJI
U PIROTU

BIBLIOTEKA

SVEDOČANSTVA

Privredni
PREGLED

Izdavač:

Privredni Pregled & Pirot,
Sloboda
Beograd, 1990.

Povodom XXXV međunarodnog sajma knjiga u Beogradu

**NIP Privredni
PREGLED**

i

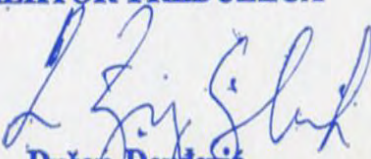
NIRO »Sloboda« — Pirot

Vas pozivaju
da prisustvujete svečanoj promociji knjige

JEVREJI U PIROTU
autorke Ženi Lebl

koja će se održati na štandu »Privrednog pregleda« na Beogradskom sajmu, hala XIV
u nedelju, 28. oktobra 1990. godine, sa početkom u 17 časova

DIREKTOR PREDUZEĆA

Dušan Đorđević

ПОВОДОМ КЊИГЕ „ЈЕВРЕЈИ У ПИРОТУ“

Пријем у Председништву Србије

Члан Председништва проф. др Мирослав Ђорђевић примио ауторку Жени Лебл и представнике издавача — „Привредног прегледа“ и „Слободе“

Поред ауторке књиге Жени Лебл, пријему и разговору су присуствовали: писац предговора, књижевник Милован Витезовић, председник Јеврејске општине у Београду и представници издавача „Слободе“ из Пирота и Привредног прегледа из Београда.

-6. X 1990

ИРО „СЛОБОДА“ — ПИРОТ ПРИВРЕДНИ ПРЕГЛЕД БЕОГРАД

КЊИГА НА КОЈУ СЕ ЧЕКАЛО 47 ГОДИНА!
НАЈЗАД ПОТПУНИ ОДГОВОР О СТРАДАЊИМА
ПИРОТСКИХ ЈЕВРЕЈА!

Јевреји у Пироту

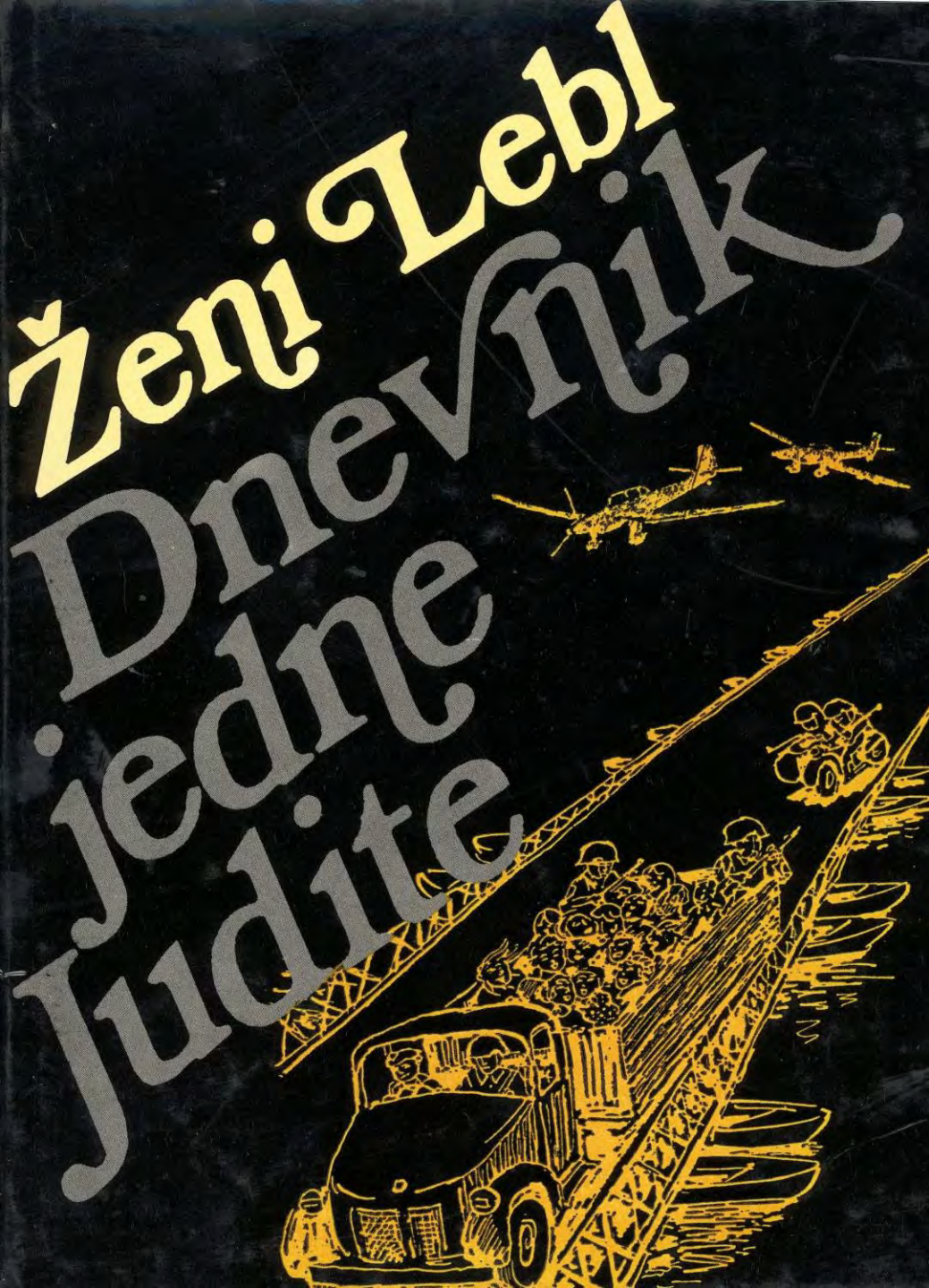
Жени Лебл

— Једина правда коју могу стећи невинне и недужне жртве времена тешких злочина и дубоког безумља људског јесте да се дође до свих истина о њиховом страдању.

Такову једну правду намирује Жени Лебл књигом „Јевреји у Пироту“.

(Милован Витезовић)

Ženi Lebl
Dnevnik
Jedne
Judite

Izdavač
Dečje novine
Gornji Milanovac, 1990.

DEČJE NOVINE
Gornji Milanovac

Pozivamo Vas da prisustvujete promociji knjiga

ŽENI LEBL

DNEVNIK JEDNE JUDITE
Beograd, 1941.

i

JEVREJSKE KNJIGE ŠTAMPANE U BEOGRADU 1837—1905.

O knjigama će govoriti
Eugen Verber i David Albahari

Udruženje novinara Srbije, ul. Gen. Ždanova 28/I.
U petak, 23. Novembra 1990. u 19 časova.

ŽENI LEBL
JEVREJSKE
KNJIGE

ŠTAMPANE U
BEOGRADU
1837-1905.

DEČJE NOVINE

**Izdavač
Dečje novine
Gornji Milanovac, 1990.**

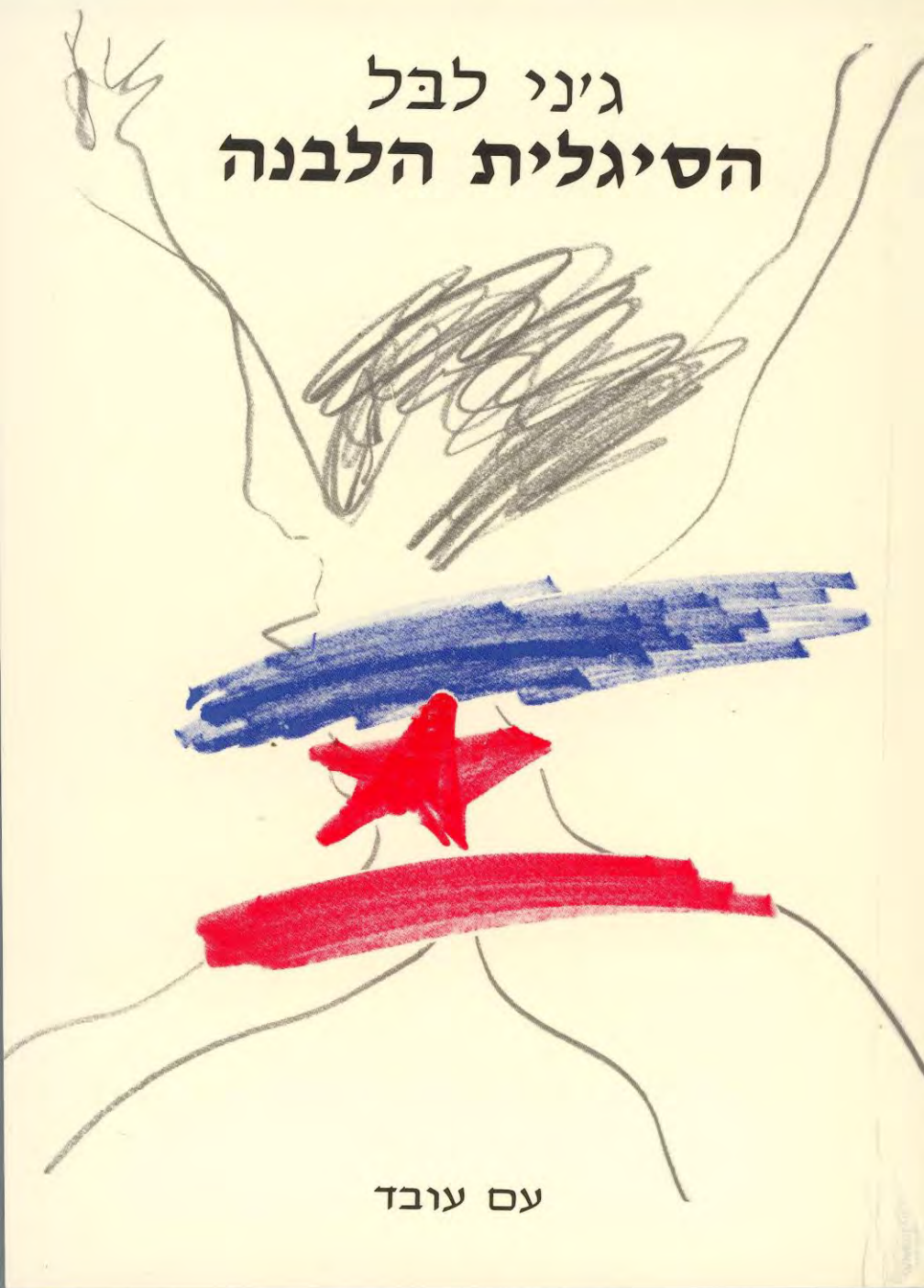
ŽENI LEBL

jeru alimski
muftija

Izdavač
Nova
Beograd, 1993.

גיני לבל
הסיגלית הלבנה

עם עובד

Hasigalit halevana

Izdavač
Am Oved,
Tel Aviv, 1993.

KULTURA

Ljubičica bela na hebrejskom

U izdanju poznate izraelske izdavačke kuće „Am Oved”, početkom januara ove godine izašla je iz štampe autobiografija Ženi Lebl pod naslovom *Ljubičica bela* (na hebrejskom: *Hasigalit halevana*). To je priča o dvoipogodišnjoj torturi koju je ova poznata izraelska spisateljica i prevodilac doživela u periodu od aprila 1949. do avgusta 1951. godine, sa potresnim detaljima o boravku u zatvoru na Svetom Grguru i Golom otoku.

Idejno rešenje korica uradio je Dan Rajzinger, poznati izraelski i svetski grafički umetnik, poreklom iz Jugoslavije.

Izraelska književna kritika veoma je pozitivno ocenila ovaj autobiografski roman: objavljeni su brojni prikazi u štampi, a na televiziji je emitovan intervju sa Ženi Lebl.

JEVREJI IZ JUGOSLAVIJE
RATNI VOJNI ZAROBLJENICI U NEMAČKOJ

SPOMEN-ALBUM, POLA VEKA OD OSLOBODJENJA
1945 — 1995

A MEMORIAL OF YUGOSLAVIAN
JEWISH PRISONERS OF WAR

HALF A CENTURY AFTER LIBERATION
1945 — 1995

חיילים יהודים מיוגוסלביה

כשבויי מלחמה

בגרמניה הנאצית

אלבום זיכרון במלאת יובל לשחרור
1995 — 1945

Tel Aviv, Udruženje veterana Drugog svetskog rata u Izraelu, 1995.

ג'ני לבל

חאג' אמין וברלין

Tel Aviv, 1996.

16

סדרה ע"ש
קורצ'אק
יד ושם

פתאום שונה פתאום אחרת

סיפורה של
נערה יהודייה
ביוגוסלוויה
הכבושה

ג'ני לבל

**Iznenada drugačija,
iznenada druga**

Izdavač
Yad Vashem,
Jerusalem, 1998.

ג'ני לבל

אתמול, היום

יוצאי
יוגוסלביה לשעבר
בבניין הארץ

התאחדות עולי יוגוסלביה-לשעבר בישראל

Juče, danas:

doprinos Jevreja sa teritorije
bivše Jugoslavije

Izdavač

Association of Jews from
Yugoslavia in Israel

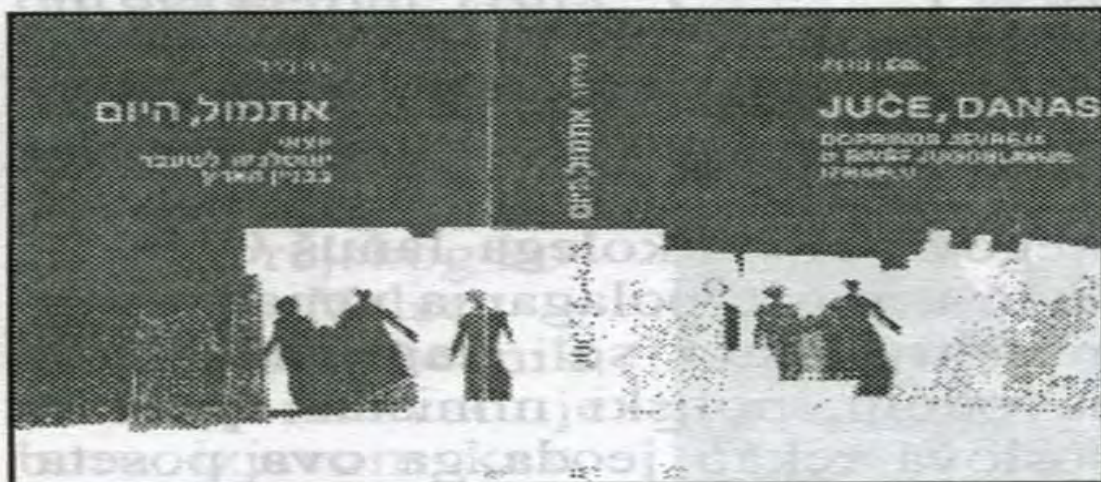
Tel Aviv, 1990./srpsko izdanje 1999.

VESTI IZ IZRAELA

"Juče, danas..."

Pod naslovom "Juče, danas – doprinos Jevreja iz bivše Jugoslavije Izraelu" objavljena je, u izdanju Hitahduta olej ex–Jugoslavija, knjiga Ženi Lebl, napisana povodom 50–godišnjice Države Izrael i prve alije

iz Jugoslavije. Nadamo se da ćemo knjigu uskoro dobiti i prikazati je.

Bilten, april 1999.

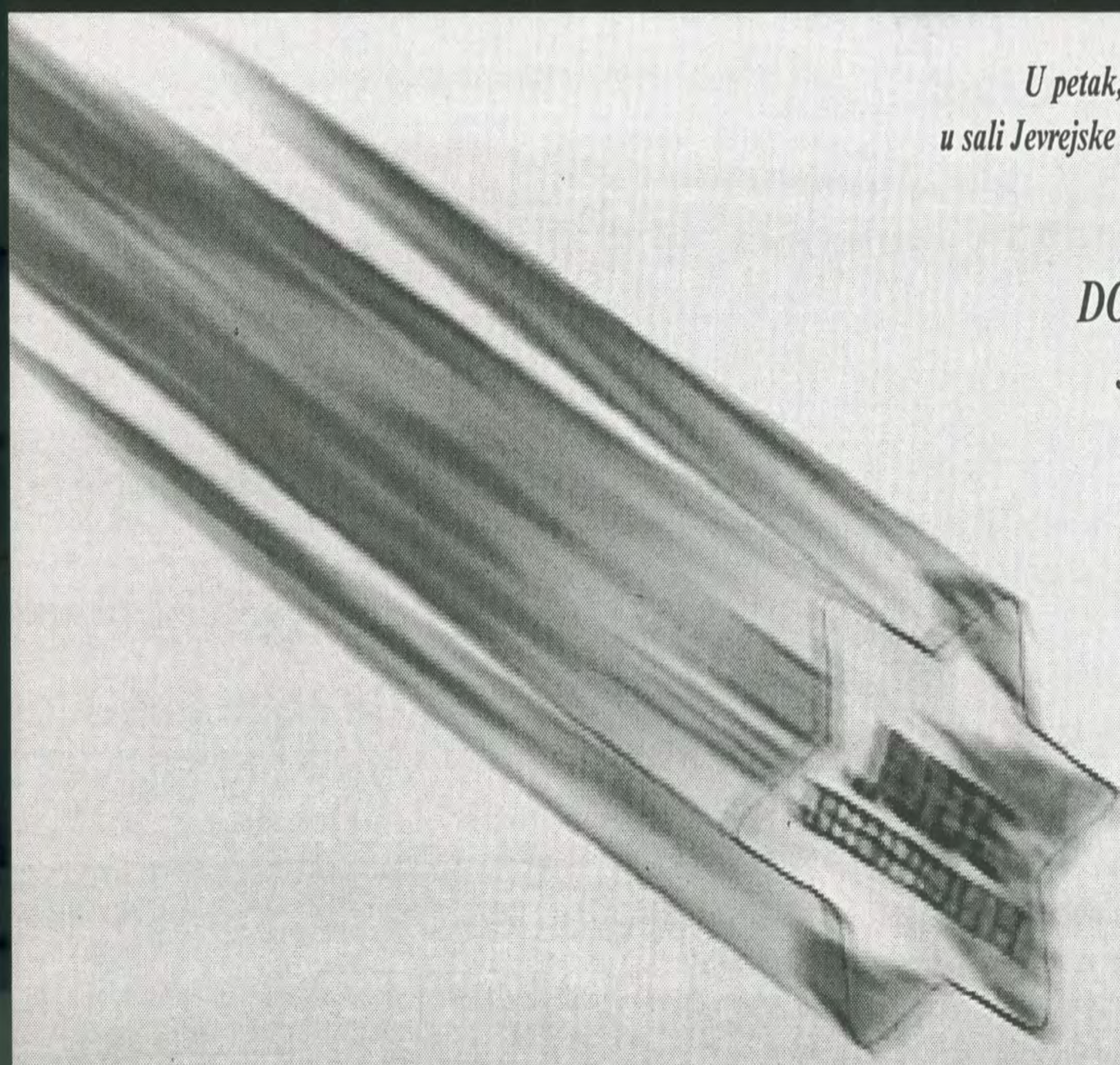
Ženi Lebl

***DO "KONAČNOG
REŠENJA"***

Jevreji u Beogradu 1521 - 1942.

**Izdavač
Čigoja štampa
Beograd, 2001.**

*U petak, 6. aprila 2001. godine u 14 časova,
u sali Jevrejske opštine, Beograd, Kralja Petra 71a,
biće predstavljena knjiga Ženi Lebl*

DO KONAČNOG REŠENJA

*Jevreji u Beogradu 1521-1942.
u izdanju „Čigoja štampe”*

*O knjizi će govoriti
akademik Predrag Palavestra,
književnik Filip David
i profesor dr Milan Ristović*

*Pozivamo Vas da prisustvujete
predstavljanju knjige*

Filip David, **Ženi**, Ana Lebl,
Milan **Ristović**, Milica
Mihailović (s leva na desno)

Promocija knjige
**„DO KONAČNOG REŠENJA -
Jevreji u Beogradu 1521-1942“**
JOB, 2001.

"Iskazujem svoje divljenje prema poduhvatu Ženi Lebl, čiji je rezultat ova obimna dragocena studija. Odajem priznanje njenom pionirskom, istraživačkom radu, dugogodišnjem, upornom, sistematskom, neumornom traganju po arhivima, muzejima, bibliotekama, druženju sa knjigama, spisima, svedocima, na otkrivanju skrivenih i nepoznatih detalja, zaturenih sudbina i dokumenata iz kojih ponovo izranja na svetlo dana jedan zaboravljeni i izgubljeni svet, na svome dugom i neizvesnom putu koji se, na nesreću, okončao katastrofom biblijskih razmera – što je pravi izraz za istrebljenje evropskog jevrejstva čiji je sastavni deo bila i ostala i zajednica beogradskih Jevreja, odnosno Jevreja u Srbiji."

Filip David, Deo predgovora za knjigu

„DO KONAČNOG REŠENJA – Jevreji u Beogradu 1521 – 1942.“

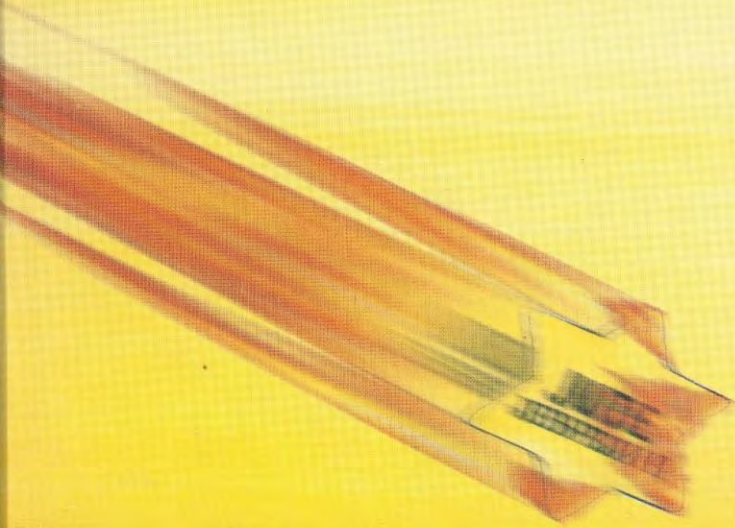
Promocija knjige **DO KONAČNOG REŠENJA** - Jevreji u Beogradu 1521-1942.

Izrael, 2006.god.

Ženi Lebl

***DO "KONAČNOG
REŠENJA"***

Jevreji u Srbiji

**Izdavač
Čigoja štampa
Beograd, 2002.**

ŽENI LEBL

Hadž-Amin Berlin

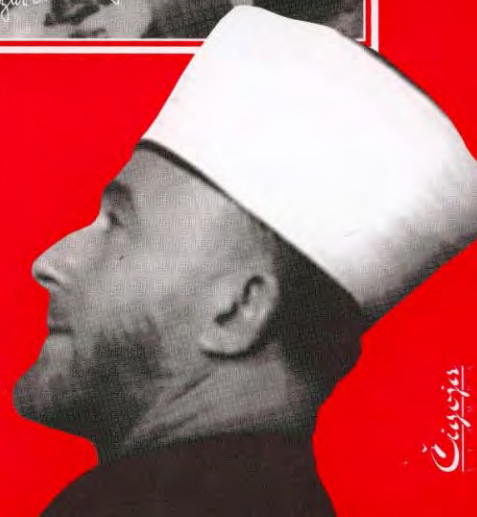
Das Arabische Büro

Der Großmufti

Telefon: Berlin 85 45 66
85 58 01

المكتب العربي

المفتي الأكبر

Izdavač
Čigoja štampa
Beograd, 2003.

ג'ני לפל

עד 'הפתרון הסופי'

היהודים בבלגראד 1521-1942

DO KONAČNOG REŠENJA
Jevreji u Beogradu
1521-1942

Tel Aviv, 2006.

הוצאת | ספרית הילל בן חיים
הקיבוץ | למדעי היהדות
המאוחד

Jennie Lebel

**Until 'The Final Solution'
The Jews in Belgrade
1521-1942**

Translated from Serbian by Paul Mürsch

**Izdavač
Bergenfield
New York, 2007.**

Ženi i Saša na grobu svojih roditelja

ИНЖ. ЛЕОН Х. ЛЕБЛ
1888 - 1965
ДИВНА МИРКОВИЋ-ЛЕБЛ
1924 - 1993

АНА ЛЕБЛ РОБИЧЕК
1896 - 1942
ЖРТВА НАШИЗМА

Jevrejsko groblje u Beogradu

Ženi sa bratanicom Anom i njenim suprugom Goranom

Ženi proslavlja rođendan u društvu svojih prijatelja
Izrael, 20. juni 2007 .

Ovaj CD napravljen je povodom osamdesetog rođendana Ženi Lebl u znak priznanja za dugogodišnji rad na istraživanju istorije Jevreja Jugoslavije. Autori CD-a su Milica Mihailović, istoričar umetnosti, Branka Džidić, arhivista JIM-a i Barbara Panić, istoričar umetnosti, saradnik JIM-a.

Građa koja je korišćena (fotografije i dokumenti) je iz arhive JIM-a i iz porodičnih albuma Ženi Lebl i Aleksandra Lebl.

Jevrejski istorijski muzej zahvaljuje Simhi Kabiljo – Šutić, istoričaru književnosti, i Raki Levi, doktoru tehnickih nauka, na pomoći u izradi CD-a.

**Muzička podloga
Hor "Braća Baruh" i grupa "Jewsers"**

Izdavač: Jevrejski istorijski muzej u Beogradu

Jennie Lebel

THE MUFTI OF JERUSALEM
Haj-Amin el-Husseini
AND NATIONAL-SOCIALISM

Das Arabische Büro

Der Großmufti

Telefon: Berlin 83 43 84
83 28 91

المكتب العربي

الحق الذكبر

المنبر

Izdavač
Čigoja štampa,
Beograd, 2007.

Jennie Lebel

**Tide and Wreck:
History of the Jews
of Vardar Macedonia**

Translated from Serbian by Paul Minch

**Izdavač
Avotaynu,
2008.**

Ženi Lebl

DA SE
NE
ZABORAVI

Ideja o objavljivanju ove knjige potekla je od mene. Na nju sam **došao** stalno **tražeći** razne podatke koje je moja sestra **Ženi pronašla** i objavila ne samo u svojim, ako se ne varam, 20 knjiga **već** i u mnogobrojnim **člancima** u publikacijama u Srbiji i van nje, predavanjima, radovima slatim i **nagrađivanim** na konkursima Saveza jevrejskih **opština** Jugoslavije i Srbije itd. Dok su njene knjige **manje-više pristupačne** (poneke na **više jezika**), mada su poneke rasprodate, drugi tekstovi nisu, pa je to razlog da se bar neki od njih – sve nije **moгуće** – objave na jednom mestu i budu dostupne **čitaocima**. I njih, kao i knjige iste autorke, **karakteriše** dokumentovanost, **navođenje** izvora, **jasnoća** izlaganja i lep jezik kojim su pisani. Ne retko, u njima se otkrivaju nepoznate ili zaboravljene **činjenice** o ljudima i **dogadjajima**, ili se o njima govori **drukčije** nego dosad.

Izdavač
Čigoja štampa,
Beograd, 2008.

Ženi Lebl

Odjednom drukčija Odjednom druga

Sećanja i zaboravi

„Ja, pisac ovih redova, proizvod sam kraja **treće** decenije 20. veka i, eto, **doživela** sam i **početak** novoga veka i milenijuma. Imala sam 'burnu **prošlost**'. Nekoliko puta sam **počinjala život**, ne samo 'novi', **već život uopšte**. Menjala sam identitet, lagala u odbrani od zla, u nastojanju da bar nakratko izbegnem kobnu sudbinu. Upoznavala sam likove i karakterne crte ljudi koje sam volela i koji su me voleli, ali i onih kojima sam predstavljala neprijatno breme. **Išla** sam putevima, nekada i stranputicama, **tražila pravdu**... Pa **šta** mi je **još** ostalo sada i ovde? Samo i jedino **sećanja i zaboravi**.“

Izdavač
Čigoja štampa,
Beograd, 2008.

Dobitnik najvećeg broja nagrada do sada je Ženi Lebl, autor 24 nagrađena rada posvećena izučavanju istorije Jevreja Srbije, ali i šire. U znak pijeteta prema ovoj autorki koja je svojim vrednim radom, istraživanjem i objavljivanjem knjiga o istoriji Jevreja, pre svega Srbije, Izvršni odbor Saveza je 24. januara 2010. godine doneo odluku da se prva nagrada koja se dodeljuje na ovom konkursu imenuje po njoj –

PRVA NAGRADA „ŽENI LEBL“

**Aron Albahari,
„Šezdeset i tri godine Nagradnog konkursa Saveza jevrejskih opština“**

Ženi Lebl

Aleksinac, 20. jun 1927.
Tel Aviv, 21. oktobar 2009.

v ženi

Čigoja
Š T A M P A

Izdavač
Čigoja štampa,
Beograd - Tel Aviv, 2013.

**Ženi i Barbi tokom
stvaranja filma
„Život i stvaralaštvo Ženi
Lebl“**

**Jevrejski istorijski muzej,
leto 2007.**

**Prezentaciju za zoom Šabat
pripremila**

BARBARA PANIĆ

kustos Jevrejskog istorijskog muzeja

Beograd, 22. oktobar 2021.